

Klimat- och näringslivsdepartementet

Yttrande över promemorian tillsyn och kontroll inom miljöbalkens område.

Er beteckning: KN 2025/00591

Sammanfattning

Länsstyrelsen i Värmland tillstyrker förslaget att en länsstyrelse ska kunna överta tillsyn som en kommun annars skulle ha ansvar för. En förutsättning är dock att länsstyrelsen tilldelas tillräckliga medel för att finansiera en utökad tillsynsverksamhet. Länsstyrelsen förordar en finansiering där länsstyrelsen ges möjlighet att ta ut tillsynsavgifter för tillsynen och att avgifterna får disponeras av länsstyrelsen.

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget om utökade möjligheter för myndigheter som omfattas av kontrollförfordningen att få ersättning för kostnader för testköp, prover och analyser som uppstår i samband med tillsyn.

En statlig myndighet ska kunna överta ansvar för tillsyn från en kommun som begär det (kap. 4)

Länsstyrelsen är tillstyrker förslaget att en kommun ska kunna överlåta viss tillsyn till länsstyrelsen under förutsättning att länsstyrelsen får nödvändiga resurser för att utöva tillsynen i fråga.

Motivering

Länsstyrelsen ser flera fördelar med att öppna upp för möjligheten att överföra viss tillsyn från kommuner till länsstyrelsen. En överlåtelse av tillsynen från en kommun till länsstyrelsen kan bidra till en bättre helhetssyn över tillsynsområdet, exempelvis när det finns kopplingar mellan olika tillsynsobjekt. Det kan också medföra en mer effektiv tillsyn, exempelvis när det gäller förorenade områden med komplicerade ansvarsförhållanden. Överlåtelse av tillsyn till en och samma tillsynsmyndighet kan också förenkla för

verksamhetsutövaren om det innebär att denne endast behöver ha kontakt med en tillsynsmyndighet i stället för två.

Länsstyrelsen vill dock poängtera att en förutsättning för en utökad tillsynsverksamhet är att myndigheten tilldelas nödvändiga resurser för detta arbete. I promemorians konsekvensbeskrivning saknas en analys av de potentiella ekonomiska effekterna förslaget kan få för länsstyrelsen.

Enligt det befintliga systemet med tillsynsavgifter så tillfaller dessa avgifter inte länsstyrelsens tillsynsverksamhet, utan denna verksamhet finansieras via förvaltningsanslag. Detta innebär att eventuella nya tillkommande tillsynsuppgifter inte snabbt kan täckas upp genom resursförstärkningar som finansieras av nya tillsynsavgifter.

I ett scenario där en eller flera kommuner i ett län begär att länsstyrelsen ska överta ansvaret för vissa resurskrävande tillsynsobjekt finns en risk att länsstyrelsen inte har tillräckliga resurser och därmed inte kan utföra en fullgod tillsynsverksamhet. För att förebygga risken att tillsyn som länsstyrelsen tar över från kommunerna inte påverkar länsstyrelsens ordinarie tillsyn samt för att snabbt kunna resursförstärka tillsynsverksamheten förordar länsstyrelsen i första hand en avgiftstaxa som ger möjlighet att ta ut avgifter för tillsynen och att avgiftsinkomsterna får disponeras av länsstyrelsen med stöd av 31 § förordning (2017:868) med länsstyrelseinstruktion.

I det fall länsstyrelsen inte ges möjlighet att disponera avgiftsinkomster från den tillkommande tillsynen anser länsstyrelsen att en överlåtelse av tillsyn bör ske i samförstånd mellan länsstyrelsen och den kommunala tillsynsmyndigheten och att länsstyrelsen bör kunna neka att ta över tillsyn från kommunen om länsstyrelsen bedömer att överlåtelsen kan komma att påverka den egna ordinarie tillsynsverksamheten alltför negativt. En förutsättning för att regeringen ska besluta om att länsstyrelsen övertar viss tillsyn från en kommun bör vara att ett sådant beslut förenas med nödvändiga åtgärder när det gäller finansiell kompensering.

Möjligheten för myndigheter att få kostnadsfria prover och ersättning för analyskostnader utökas (kap. 7)

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget om att utöka möjligheten för myndigheter som utför tillsyn enligt kontrollförordningen att kunna begära ersättning för kostnader för testköp, prov och analyser i samband med tillsyn.

Motivering

Länsstyrelsen anser att förslaget ligger i linje med principen om att förorenaren betalar.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av länsråd Emma Spak med miljöhandläggare Rikard Ulander som föredragande. I den slutliga handläggningen deltog också avdelningschefen Annika Nilsson, enhetschef Marielle Nilsson och rättschefen Ingela Alverfors.